

HAR DU SET ...?

PÅ TUR
MED REALDANIA
| **NORDSJÆLLAND**

Realdania

INDHOLD

- 6 Sofieskolen i Hareskoven
- 8 Helseskoven i Arboretet i Hørsholm
- 10 Multiparken i Helsingør
- 12 Julemærkehjemmet Kildemose
- 14 Tennisklubben ALT i Allerød
- 16 Fremtidens Landbrugsbyggeri
- 18 Kulturhavn Kronborg
- 20 Munkegårdsskolen i Gentofte
- 22 Rungsted Remise
- 24 Gilleleje Remise
- 26 Dyssekilde Station
- 28 Københavns Befæstning
 - Garderhøjfortet
 - Fæstningskanalen
 - Charlottenlundfort
- 32 Øregaard Museum
- 34 Frederiksværk "Stålsat By"
- 36 Måløvaksen
- 38 Dan Turells Plads
- 40 Klimatilpasning i Kokkedal
- 42 Det gode Boligliv
- Udvalgte øvrige Realdania-projekter i området:
- 46 Kunstmuseet Ordrupgaard
- 48 Louisiana Museum for Moderne Kunst
- 50 J. F. Willumsens Museum
- 52 Rosenhuset - Tuborgs gamle hovedsæde
- 54 Ishuset og Barkehuset i Lynæs
- 56 Arkitekternes Huse

GOD TUR!

Velkommen til denne turguide. Vi håber, at den kan give inspiration til at besøge seværdigheder rundt omkring i Nordsjælland.

Fælles for de steder, vi omtaler i guiden, er, at de har modtaget bidrag fra Realdania. Vi støtter hvert år mange hundrede små og store projekter over hele landet. For de fleste gælder det, at uden støtten fra Realdania var de sandsynligvis aldrig blevet til noget.

Realdania er en almennyttig og almenvælgørende forening – det vil sige, at vi arbejder med filantropi. Når vi slår ordet filantropi op, ser vi, at det stammer fra det græske ord for menneskekærlighed. Andre steder forklares det som et begreb, der omfatter "donation af penge, materiel, tjenester, tid eller arbejde til et vælgørende formål uden nogen belønning til den, der donerer".

Mange tror, at det "bare" handler om penge. Og det er naturligvis vigtige. Men det er karakteren af vores samarbejde med andre, der er med til at afgøre kvaliteten af de projekter og initiativer, som vi gennemfører. Sammen med andre ønsker vi at sætte en dagsorden, der sætter gang i udvikling og forandring.

Realdania blev sat i verden for at skabe livskvalitet gennem det byggede miljø til gavn for os alle sammen – uanset hvor vi lever og færdes. I praksis betyder det, at vi skal være med til at berige vores

samfund både med det, vi kan tage og føle på, og med ny viden, inspiration og gode eksempler til efterfølgelse. Med bygninger som ellers formentlig aldrig var blevet bygget, og med forskningsresultater som måske aldrig var blevet skabt.

Det handler for eksempel om: Hvordan vi gennem vores fysiske omgivelser kan fremme, at alle kan leve et godt liv og deltage i fællesskabet. Hvordan vi kan styrke det potentiale, der findes i landets yderområder. Hvordan vi skaber ny og større innovation i byggeriet, så det kan bidrage markant til samfundets udvikling. Hvordan vi sikrer og udvikler den danske bygningsarv. Og hvordan vi styrker og udvikler de danske byer som en fælles, stimulerende, bæredygtig og oplevelsesrig ramme om menneskers liv og trivsel.

De mange, meget forskellige udflyttsmål, som vi beskriver i denne folder, er blot nogle af dem, der foreløbig har fået støtte.

Og husk - du kan med Realdanias app gå på opdagelse i projekter over hele landet. Hent app'en via QR-koden på side 67 i denne folder.

Realdania ønsker rigtig gode ture!

*Forsidebillede:
Fra Multiparken i Helsingør*

REALDANIAS STRATEGI 2013-2016

Realdania er en forening, der arbejder for at skabe livskvalitet for alle gennem det byggede miljø. Vi arbejder problemdrevet og dagsordensættende med filantropi og bidrager i samarbejde med andre til løsning af komplekse samfundsudfordringer.

Vores filantropiske strategi er udarbejdet på baggrund af et stort analysearbejde, hvor vi har indkredset, hvilke markante samfundsudfordringer, der knytter sig til det byggede miljø. Det er sket i tæt dialog med samarbejdspartnere, ledende praktikere, eksterne forskere og eksperter.

På den baggrund er vores filantropiske strategi struktureret omkring fem programmer, der hver omfatter to initiativer. De i alt ti initiativer indkredser de problemstillinger, vi primært prioriterer i vores arbejde. Selvfølgelig er der også plads til den gode idé, der ikke er indrammet af initiativerne, som er vores helt centrale fokus i de kommende år.

Vi arbejder problemdrevet

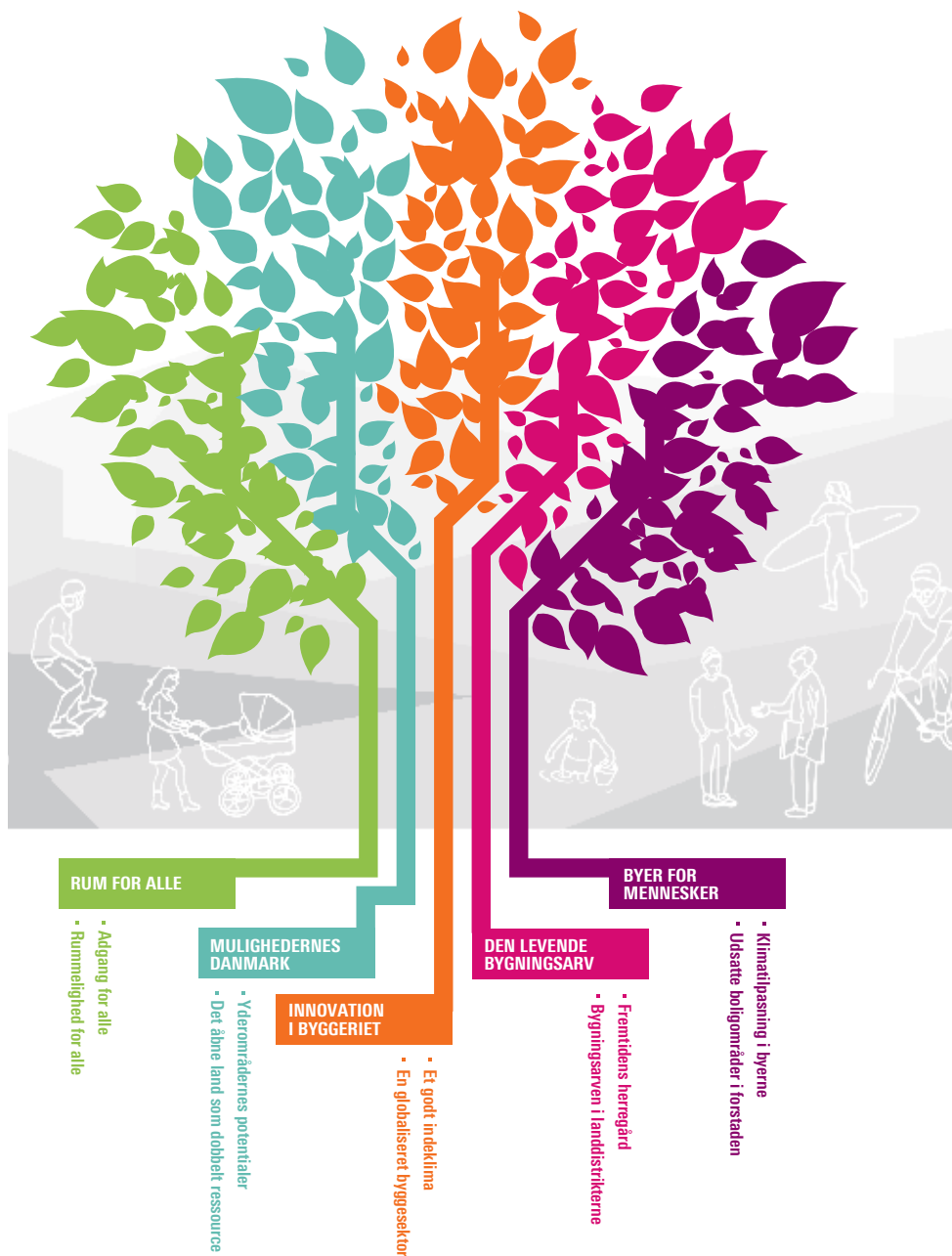
Det er ikke nyt for os at arbejde med strategiske fokusområder, men især inspireret af de arbejdsmetoder, man bruger i nogle af de helt store amerikanske og europæiske fonde, har vi i vores nuværende filantropiske strategi skærpet tilgangen, så vores arbejde kan få størst mulig effekt.

Vi bygger videre på vores styrker og kompetencer med tilføjelse af nye arbejdsformer og et endnu stærkere fokus på at indkredse og løse vigtige samfundsudfordringer og problemer med relation til det byggede miljø i samarbejde – og i øjenhøjde – med andre. På baggrund af grundige

analyser og tætte, vidensopbyggende samarbejder med alle relevante aktører vil vi gerne agere fortalere for en bestemt udvikling. Det er vigtigt for os, at dette altid sker i samarbejde, dialog og netværk, fordi vi sammen kan skabe løsninger, som vi ikke kan hver for sig.

Vi arbejder for at skabe livskvalitet for alle

Vi er en aktiv aktør i samfundet, der – sammen med andre – sætter en dagsorden og skaber udvikling og forandring. De projekter, som vi støtter, skal derfor være med til at understøtte en udvikling, løse problemer og skabe livskvalitet inden for det byggede miljø.

De fem programmer med underliggende initiativer

PROGRAM - RUM FOR ALLE

"Rum for alle" er et af de fem programmer, som er Realdanias indsatsområder i de kommende år.

Under programmet "Rum for alle" ligger de to initiativer "Adgang for alle" og "Rummelighed for alle".

At alle har adgang til og kan bevæge sig rundt i de fysiske omgivelser er en grundsten i et inkluderende samfund. Men byens fysiske rum og deres regulering er ikke altid indrettet med tanke på mennesker med funktionsnedsættelse.

Samtidig oplever forskellige sårbare og socialt udsatte grupper i stigende grad, at de isoleres og

ikke har mulighed for at skabe meningsfulde relationer til andre samfundsgrupper. Dette udfordrer visionen om det aktive, inkluderende og mangfoldige byliv.

Realdania vil bidrage til at styrke fremtidens velfærdssamfund gennem nye indretninger af vores fysiske omgivelser, der kan tilgodese alle gruppers fysiske og mentale sundhed og fremme social inklusion.

På de næste sider kan du læse om nogle af de projekter i dette område, som falder ind under programmet "Rum for alle".

Sofieskolen

Granvej 3

2880 Bagsværd

NYE BOLIGER TIL BØRN MED AUTISME

SOFIESKOLEN I HARESKOVEN

Ro, tryghed og overskuelighed er vigtige faktorer, når børn med autisme opholder sig på en døgninstitution. Sofieskolen har gennem snart 50 år været en specialinstitution for børn med autisme, med børnehave, skole og fritidsordning. Siden 1968 har døgnafdelinger også været en del af tilbuddet. Her yder man højt specialiseret hjælp til disse børn, som ofte har meget sammensatte og behandlingskrævende forstyrrelser. Imidlertid lever døgninstitutionens fysiske indretning og stand ikke længere op til de behov, som børnene og deres forældre har, når et døgnmiljø er nødvendigt.

Sofieskolen har siden 1968 drevet de to afdelinger, der ligger i Bagsværd og i Hareskoven. Bygningerne var imidlertid nedslidte og umoderne. Derfor gik den A.P. Møllerske Støttefond, Realdania og Sofiefonden/Sofieskolen i 2013 i gang med at udvikle et nyt og moderne døgnmiljø, som bliver bygget på den smukt kuperede grund i Hareskoven.

Små, trygge enheder

Ambitionen er at skabe de bedst mulige rammer for børn med autisme. Det nye døgnmiljø bliver indrettet med små, sammenhængende boenheder med plads til mellem tre og fem børn i hver, så børnene kan føle sig trygge og blive støttet individuelt i at udvikle deres selvstændighed. Samlet skal det nye miljø indeholde de samme fordele, som den store boafdeling har, for eksempel fælles køkkenfaci-

liteter, nattevagter og medarbejdernes muligheder for at dele viden med hinanden.

Det nye bo-miljø bliver designet med udgangspunkt bl.a. i de principper, som i 2010 blev udviklet i et modelprogram for boliger for ældre med autisme. Der bliver afholdt en række workshops og temamøder med børn, forældre, medarbejdere og relevante videnspersoner, som skal bidrage med erfaringer og ønsker til indretningen.

Det nye hus ventes at stå færdigt i 2015.

NATUREN SOM HELBREDER

HELSESKOVEN I ARBORETET I HØRSHOLM

Hvordan bliver vi mennesker påvirket, når vi opholder os i et skovområde, der er anlagt med det formål at skulle forbedre vores helbred? Ved at udvikle en såkaldt Helsekov er det netop, hvad Institut for Geovidenskab og Naturforvaltning ved Københavns Universitet undersøger.

Helsekoven bliver en udbygning af Arboretet i Hørsholm, der er en terapihave etableret i 2011 og i dag blandt andet bliver brugt til at hjælpe soldater, der lider af sygdommen PTSD.

Mens terapihaven har mental helbredelse som fokus, er helsekoven udtænkt til at styrke den besøgende mentalt. Blandt andet vil den give en mulighed for at belyse, om naturen kan styrke menneskers helbred og forebygge sygdom.

Terapihaven er designet af Danmarks førende forsker inden for terapihaver, professor Ulrika K. Stigsdotter fra Skov & Landskab i samarbejde med StressCentret.

Helsekov giver viden

Det at anvende vild natur og specialdesignede terapihaver, vinder frem som en vigtig del af plejen af forskellige grupper af patienter. Forskningen har nemlig inden for de seneste 30 år bevist, at naturen virker stærkt rehabiliterende på kriseramte mennesker. Når det gælder helbredelse af stress, har terapi udført i specialdesignede haver vist sig at være yderst effektiv.

Helsekoven kan være med til at give os bedre viden om sammenhængen mellem natur og helse. Og senere skal den viden omsættes til konkrete værktøjer, som planlæggere, kommuner og arkitektfirmaer kan bruge.

Skov & Landskab ved Københavns Universitet har udarbejdet konceptmodellen "Nacadia", der kan give inspiration til terapihaver og haveterapi i Danmark. Kriterierne og anbefalingerne er tænkt som en tjekliste for at sikre, at sundhedsmæssige kvaliteter bliver en del af den fysiske udformning af terapihaven.

Projektet har fået støtte fra Det Obelske Familiefond, Friluftsrådet, G.B. Hartmanns Familiefond og Realdania, der også støttede udviklingen af konceptmodellen for Terapihaven Nacadia.

ET MØDESTED FOR ALLE GENERATIONER

MULTIPARKEN I HELSINGØR

I slutningen af 2011 kunne Helsingør indvie en 10.000 kvadratmeter stor Multipark. Kimen til projektet blev, sammen med den første del af økonomien, lagt af lokale ildsjæle allerede i 2001. Ihærdige klubfolk, lokale institutioner, Villa Fem, Espergærde Fritidscenter, politikere, institutioner og forvaltning arbejdede i flere år på at samle penge til at få anlægget etableret.

I 2005 bevilgede byrådet de første millioner til projektet, og i 2008 blev det genoptaget i udvidet form, med Markus Wassberg og Ebbe Lykke som designere. Nu var det tanken at skabe et helstøbt tilbud til den organiserede ungdoms- og fritidskultur. Netop det projekt kom til at danne grundlag for byrådets beslutning i 2009 om at opføre Multiparken.

Aktivt og sundt samvær

Den ligger tæt ved Prøvestenscentret, det almene boligområde Vapnagård og Helsingør Gymnasium. Og her er det blevet muligt at dyrke en række forskellige udendørs sportsaktiviteter, leg og samvær. Idéen har hele tiden været, at parken skal være et tilbud om aktivt og sundt samvær for alle beboere i området, der rummer stor kulturel mangfoldighed. Det er nu blevet et mødested for alle generationer, og derfor er der også flere grønne nicher i området, der ellers i pagt med streetkulturen er præget af beton, fliser og asfalt.

På området finder man bl.a. et stort skateranlæg med plaza, bowls og stiforløb, parkouranlæg,

legeplads med gynges, klatrestativ og trampolin, overdækket amfiteater til koncerter, teater og andre events, overdækket multibane, der er forberedt til fodbold, håndbold, volleyball og basketball og mulighed for at etablere skøjtebane om vinteren. Der er også en brugerbygning, hvor man blandt andet kan leje skøjter, og der er grønne arealer med grillområde.

Helsingør kommune har støttet med i alt 33 mio. kr., Realdania med 4,8 mio. kr. og fra Lokale og Anlægsfonden er der kommet 4 mio. kr.

FRA TRANGE KÅR TIL LEG OG BEVÆGELSE

JULEMÆRKEHJEMMET KILDEMOSE

En ny multihal, der skal indbyde til leg og bevægelse, stod øverst på ønskesedlen hos Julemærkehjemmet Kildemose, der ligger i Ølsted ved Roskilde Fjord. Kildemose er ét af de fire julemærkehjem, som Julemærkefonden driver som et tilbud til overvægtige børn. I marts 2013 - efter års planlægning, ét års byggeri, ekstra regninger og arkæologiske fund kunne man indvie den nye multihal.

Kildemose har ca. 120 børn i alderen 6 til 12 år på 10 ugers ophold. Multihallen indgår i det pædagogiske arbejde med børnene, som med hallens udformning bliver motiveret til fysisk aktivitet. Hallen giver mulighed for at dyrke forskellige idræts- og motions aktiviteter, men er også velegnet til teater, møder, fester og dans.

I Ølsted er der tale om et sort træhus på 370 kvadratmeter med en dynamisk arkitektur, der passer fint ind i skoven, hvor huset bliver bygget.

Lyst til motion

Før hallen blev en realitet, havde beboerne på Kildemose meget trange kår, når det gjaldt mulighederne for at dyrke motion indendørs. Derfor betyder den nye multihal, med tilbud til både børn og deres familier, et kvantespring i det daglige arbejde med børnene. Det er nemlig sådan, at børnenes lyst til motion bliver styrket, når forældrene delta-

ger. For yderligere at stimulere børnene og give dem kendskab til forskellige motionsformer inviterer man lokale motions- og boldklubber til at komme og dyrke motion med børnene.

Realdania støttede projektet med 2,5 millioner kroner ud af den samlede sum på godt 10 millioner kroner. Den nye multihal er et projekt, der falder godt i tråd med Realdanias indsats på sundhedsområdet. Arkitektonisk tager hallen hensyn til naturen. Den er blevet et hus i naturen men ikke på bekostning af naturen.

Julemærkefonden har i mere end 100 år hjulpet børn, der har det svært, og flere end 70.000 børn har i tidens løb fået hjælp til en bedre tilværelse gennem ophold på et Julemærkehjem.

NYE BANER TIL KØRESTOLSTENNIS

TENNISKLUBBEN 'ALT' I ALLERØD

Tennisklubben i Allerød har siden 1996 været et eksempel til efterfølgelse, når det gælder kørestolstennis. Klubben har Danmarks eneste uden-dørs tennisanlæg, der er tilgængeligt for kørestolsbrugere. Det særlige anlæg omfatter ud over tennisbanerne også et opholdsområde, der er kørestolsvenligt samt Danmarks mest handicappede klubhus, der blev indviet i 2009. Det er baggrunden for, at Allerød Tennisklub gennem rigtig mange år har kunnet lægge baner til DM i kørestolstennis.

Selve banerne til kørestolstennis er såkaldte hardcourts, det vil sige kunststofbaner i modsætning til de sædvanlige udendørs grusbaner. Vejrforholdene og almindeligt slid tager dog hårdt på de to baner, og i begyndelsen af 2011 var en omfattende renovering af anlægget nødvendig, hvis kørestolstennisspillere i Allerød Tennisklub fortsat skulle have muligheder for at træne og deltage i det fællesskab, som idrætten giver mulighed for.

Med støtte fra Realdania gennemførte Allerød Tennisklub og Allerød Kommune, som ejer anlægget, en renovering af de to baner, så de kunne stå klar til DM.

Både gående og kørende

Kørestolsspillere er en vigtig medlemsgruppe i klubben. Dels repræsenterer de voksne kørestolsspillere på fornemste vis klubben ved turneringer i ind- og udland, og dels har det stor

betydning for hele junior-gruppen i klubben, at der er både gående og kørende børn, der spiller tennis. Klubben lægger stor vægt på at integrere de to grupper børn i fælles aktiviteter, og det bliver endnu nemmere med de renoverede baner.

Realdania støttede renoveringen fordi den indsats, som Allerød Tennisklub yder for kørestolstennis, er et godt eksempel på, hvordan sundhedsfremmende bevægelse og social bæredygtighed kan gå op i en højere enhed. Det samlede anlæg i Allerød er ikke alene af stor betydning for klubbens kørestolstennis-spillere i hverdagen, men viser også, hvordan sådan et anlæg kan integreres med handicaptilgængelighed generelt.

Allerød Tennisklub
Rørmosevænget 10
3450 Allerød

PROGRAM - MULIGHEDERNES DANMARK

Programmet "Mulighedernes Danmark" er et af de fem programmer, som er Realdanias indsatsområder i de kommende år. Under programmet "Mulighedernes Danmark" ligger de to initiativer "Yderområdernes potentialer" og "Det åbne land som dobbelt ressource".

Livet på landet er under forandring. Danmarks yderområder og landdistrikter er udfordret af tilbagegang i erhverv og en befolkning der skrumper – og bliver ældre. Det er blevet omdrejningspunktet for en negativ fortælling om yderområdernes afvikling og tomme boliger og landbrugsbygninger, som overser de mange lokale potentialer.

Målet med indsatsen på dette felt er at bidrage til at skabe en positiv udvikling i Danmarks yderområ-

der, som er mærket af tilbagegang i både befolkning og erhverv.

Vi ønsker at støtte og inspirere yderområderne og landdistrikterne i deres arbejde for at skabe øget livskvalitet for borgere og besøgende i en situation med tilbagegang i befolkning og erhverv. Et fokus på de stedspecifikke kvaliteter og en bæredygtig forvaltning af vores landskabs- og naturressourcer skal styrke bosætning, friluftsliv, turisme og miljø til gavn for alle.

På denne og næste side kan du læse om et af de projekter i dette område, som er en del af programmet "Mulighedernes Danmark".

FREMTIDENS LANDBRUGSBYGGERI

Landbruget er inde i en forandringsproces af historiske dimensioner, hvor strukturændringer, global konkurrence og nye produktionsformer har vidtgående konsekvenser for udformning og placering af nye landbrugsbygninger i det åbne land. Fremtidens landbrugsbyggeri bliver meget anderledes end de gamle firlængede gårde. Alene størrelsen af fremtidens bedrifter stiller helt andre krav til landbrugsbyggeriet, end det der kan opnås gennem de fine gamle byggetraditioner for gårde i Danmark.

Der er brug for at sætte fokus på en nytænkning af landbrugsbyggeriet. Ikke alene i relation til kravene om fleksibilitet, effektivitet og hensynet til

miljø og dyrevelfærd, men også til udformningen af den arkitektoniske kvalitet, herunder sammenhængen med de landskabelige og kulturmiljø-mæssige værdier.

Realdania satte derfor 110 millioner kroner af til en kampagne, der satte fokus på udviklingen af fremtidens normer for godt landbrugsbyggeri. Målet var at bidrage til, at landbrugsbygninger bliver mere effektive og miljørigtige, og at de tænkes ind i en bredere fysisk helhed.

Håbet er, at projektet er med til at skabe et bedre image for landbruget, og at det vil være til glæde for alle brugere og gæster i det åbne land.

NY KORNLADE HØSTEDE ARKITEKTURPRIS

KORNLADEN I VEKSØ

På landsplan blev seks landmænd udvalgt til at få hver deres projekt gennemarbejdet og om muligt udført. Keld Stenlien Hansen var én af de seks. I 2006 begyndte arbejdet med hans projekt, og i oktober 2009 kunne man byde velkommen i en ny 2.800 kvadratmeter stor kornlade i Veksø, der ligger mellem Stenløse og Måløv.

Det nye byggeri danner en perfekt ramme om en højt specialiseret produktion af korn og frø. Projektet er et fremragende eksempel på, at moderne og rationel landbrugsdrift kan forenes med miljø-, natur- og landskabsinteresser. Det elegante design betyder, at bygningens volumen er ca. 30 procent mindre end traditionelle landbrugshaller. I den nye lade er der foruden plads til opbevaring af korn og frø, også værksted og velfærdsrum.

Der er lagt stor vægt på at skabe et eksperimenterende byggeri, der viser helt nye veje for, hvordan et landbrugsbyggeri kan se ud. Funktionaliteten er i top, og spildpladsen i byggeriet er minimal.

Fredet tunneldal

Ejendommen ligger i en naturfredet tunneldal – Fuglesøddalen – og derfor var det vigtigt for bygherren, at bygningerne blev tilpasset området. Der har også været særlig fokus på udvikling af driftssikre løsninger, når det gælder opvarmning og rengøring samt bæredygtige løsninger på f.eks. nedsivning og brug af kemikalier.

Fuglesøddalen strækker sig i en længde på fire kilometer fra Værebros Å i øst, nord om Veksø og til Stenløse i vest. Den er landskabsmæssigt værdifuld og stadig ret upåvirket af den tiltagende byudvikling. Området er på ca. 380 ha og blev fredet i 1977.

Keld Stenlien Hansens hal har vakt opmærksomhed mange steder og byggeriet har givet anledning til uddeling af Tyndpladeprisen til byggeriets arkitekter – Karlsson Arkitekter og Jane Havshøj Arkitekter. Tyndpladeprisen er en arkitekturpris på 100.000 kroner, der bliver uddelt hvert andet år. Formålet med prisen er at belønne fremragende arkitektonisk anvendelse af tyndplader, og præfabrikerede tyndplader skal indgå som den overvejende del af arkitekturen.

Den prisvindende kornlade i Veksø

PROGRAM - DEN LEVENDE BYGNINGSARV

Programmet "Den levende bygningsarv" er et af de fem programmer, som er Realdanias indsatsområder i de kommende år. Under programmet "Den levende bygningsarv" ligger de to initiativer "Fremtidens herregård" og "Bygningsarven i landdistrikterne".

Samfundet er i konstant udvikling, og det betyder, at bygninger og bevaringsværdige miljøer mister deres oprindelige funktioner og skal transformeres for at overleve. Derfor ligger der en stor og kompleks opgave i at sikre bygningsarven. Dertil kommer, at det ofte er vanskeligt og koster mange penge at vedligeholde den.

Vi vil aktivere den bedste del af vores fælles bygningsarv, så den kan følge med tidens udvikling og øge borgernes livskvalitet. En levende bygningsarv med nutidssvarende funktioner kan bidrage til at fastholde identitet og tilhørsforhold i et moderne samfund og samtidig være med til at skabe smukke og oplevelsesrige rammer for danskernes daglige liv.

På de følgende sider kan du læse om nogle af de projekter i dette område, som falder ind under programmet "Den levende bygningsarv".

Det færdige Kulturhavn Kronborg set fra luften. Landskabsprojektet for havneområdet mellem Kronborg og Helsingør Værft har revitaliseret området og gjort det historiske monument til en del af den moderne by.

KULTURHAVN KRONBORG

I Danmark har vi tre monumenter, der er optaget på UNESCOs liste over steder i verden, der er af enestående betydning og derfor bør bevares for eftertiden. Kronborg er det ene, Roskilde Domkirke og runestenene i Jelling er de to andre.

Gennem det storstilede projekt – Kulturhavn Kronborg – der blev sat i gang i 2004, er Kronborgs historiske forsvarsanlæg med bastioner og raveliner blevet fortolket og gendannet. Samtidig er der skabt en imponerende plads, der forbinder Helsingør by, det gamle værft, havnen og slottet.

Arbejdet med landskabet har fået borg og by til at fremstå i større harmoni, samtidig med at Kronborg som monument bliver fremhævet og nærmer sig tidligere tiders pragt som søbefæstning. Selve byen er samtidig blevet åbnet mod vandet, som et moderne kulturcentrum omkring et internationalt vartegn.

Mellem borg og by

I Kronborgs oprindelige fæstningsværk rakte en ravelin ud i havnebassinet og understregede slottets ydre fæstningsværk. Den er blevet genskabt i en arkitektonisk nyfortolkning, men med samme ydre afgrænsning som den oprindelige. Ravelinen er på 4.500 kvadratmeter og skal bruges til rekreative formål. To gangbroer skaber forbindelse til øen.

Midt mellem borg og by – på det gamle værftsareal – er der skabt en ny plads som

forbindelse mellem bykerne, værftsområde og Kronborg. Værftspladsen kan bruges til meget store arrangementer.

Kulturhavn Kronborg fik i 2014 tildelt en af verdens mest anerkendte priser for landskabsarkitektur - The International Architecture Award.

Projektet er gennemført i et partnerskab mellem Helsingør Kommune, Slots- og Ejendomsstyrelsen og Realdania og med landskabsarkitekt Jeppe Aagaard Andersen.

STOR SKOLE MED LILLESKOLENS FORDELE

MUNKEGÅRDSSKOLEN I GENTOFTE

Munkegårdsskolen, der ligger i Gentofte, er tegnet af arkitekt Arne Jacobsen. Den blev opført i 1957 og fredet i 1996. Den bærende idé ved projekteringen af skolen var at bygge en stor skole til 850 børn med nogle af fordelene fra den lille skole. Disse fordele blev skabt ved at opdele skolen i klasser to og to, der hver fik sin egen lille gård eller have, hvorved man skabte en vis hygge og ro.

I skolesammenhæng er der tale om en arkitektonisk perle, men omkring 2000 blev det klart, at en ombygning var nødvendig, hvis skolen skulle kunne leve op til de krav, der bliver stillet til moderne undervisningslokaler.

Imidlertid er det meget følsomt at bygge om i et skoleanlæg af så ekstraordinær arkitektonisk værdi. På den ene side stod ønsket om, at skolen i fremtiden kan danne de bedst mulige rammer for en levende undervisning. På den anden side stillede de arkitektoniske kvaliteter og fredningsbestemmelser store krav til om- og tilbygning.

Bygning under jorden

Den gordiske knude blev løst med et forslag fra rådgivende arkitekt Dorte Mandrup om at placere tilbygningen under jorden.

Den nedgravede tilbygning indeholder bl.a. lokaler til undervisning i kemi, fysik og kost og sundhed - fag som kræver ekstra gode

udluftningsmuligheder. I den nye bygning har det været muligt at installere al den teknik, som det ikke var muligt at bygge ind i de freddede bygninger.

Der skete også en generel tilpasning af skolens nuværende rum, bl.a. giver skydedøre nu adgang mellem de enkelte klasselokaler, hvilket giver fleksibilitet til en dynamisk undervisning.

Realdania støttede projektet med godt seks millioner kroner for på den ene side at sikre optimale rammer om en levende og udviklende undervisning. Og på den anden side sikre at de eksisterende arkitektoniske kvaliteter blev fastholdt i formgivning og detaljering af om- og tilbygningen. Med Realdanias støtte blev det nuværende fokus på byggeriets arkitektoniske kvaliteter fastholdt.

Munkegårdsskolen

Vangedevej 178

2870 Dyssegård

GAMLE REMISER – NYE FUNKTIONER

RUNGSTED REMISE

Rungsted remise og station fra 1897, der er et af de mest velbevarede stationsmiljøer i Danmark, har været igennem en grundig renovering. Noget tilsvarende er sket med Gilleleje remise, der er blevet indrettet til ungdomshus.

Ved Rungsted remise finder man både Østre og Vestre stationsbygning, et stort antal gamle funktionærboliger i forskellige stilarter, original drejeskive, vandkraner, læssekran og selve remisen, som stadig bliver brugt efter de oprindelige formål. Men værkstederne, hvor Nordsjællands Veterantog reparerer de imponerende gamle tog, trængte til istandsættelse. Og for at sikre bevaring og formidling af et stykke unik dansk industrihistorie, bevilgede Realdania i 2010 3,8 mio. kr. til projektet.

Levende værksted

Efter mange år som lejer af bygningen overtog Nordsjællands Veterantog, som er drevet af lokale ildsjæle, remisen i Rungsted fra DSB i 2009. Her kan klubbens medlemmer sætte de damplokomotiver i stand, som hver sommer kører tusinder af turister en tur i det naturskønne Nordsjælland.

Klubben har nu fået forbedret sine muligheder både når det gælder værksted samt udstillings- og opbevaringsfaciliteterne i remiseområdet. Det har givet bedre rammer til at formidle jernbanehistorien - og samtidig er hele remiseområdet blevet åbnet for publikum. I samarbejde med

Hørsholm Kommune er området indrettet til et levende værksted, hvor der er mulighed for at opleve de imponerende veterantog og det unikke, historiske industrimiljø helt tæt på.

Stationsbygningerne er tegnet af DSBs daværende chefarkitekt Heinrich Wenck, som står bag mange af stationerne fra jernbanens barndom, ikke bare på Kystbanen men i hele landet.

Rungsted remise

*Østre Stationsvej 27
2960 Rungsted Kyst*

GAMLE REMISER – NYE FUNKTIONER

GILLELEJE REMISE

Gilleleje remise er bygget til at huse de lokomotiver og togvogne, der kørte på Gribskovbanen fra århundredeskiftet. I 2010 bevilgede Realdania 1,75 mio. kr. til sætte den kulturhistoriske bygning i stand. Den huser nu Gillelejes unge, der dermed har fået et fantastisk ungdomskulturhus.

Realdania har bidraget til arbejdet for at sikre, at remisens kulturhistoriske værdier bliver bevaret samtidig med, at bygningen kan få nyt liv som ungdomskulturhus. Remisen er en flot, tidstypisk bygning med stor lokalhistorisk betydning. Og i kraft af sin robuste fremtoning egner den sig rig-

tig godt til ungdomskulturhus. De flotte porte, de rå vægge og jernbanesporene er bevaret og danner en fin ramme om de unges aktiviteter.

Byrådet besluttede allerede i 2009, at de unge skulle have et ungdomskulturhus i remisen og kommunen købte derfor bygningen af lokalbanen.

Center for børn og unge

Gilleleje Remise

Vestergade 2

3200 Helsingø

BEVARINGSVÆRDIG STATION BLEV RESTAURERET

DYSSEKILDE STATION

På banestrækningen mellem Hundested og Hillerød ligger Dyssekilde Station, der efter en længere restaurering blev indviet i eftersommeren 2012.

Den bevaringsværdige station er opført i 1916, men i mange år stod den hen, ubrugt, forfalden og som en skamplet for egnen. Men nogle lokale ildsjæle i og omkring Torup ville det anderledes og igangsatte en restaurering af stationsbygningen.

Under hele forløbet har der været en bred opbakning fra lokalbefolkningen til projektet, der også har skabt arbejde til lokale håndværkere. Alle de gamle vinduer er blevet bevaret, skorstene er blevet genopbygget og bygningen isoleret fra fundament til kvist.

Et aktiv i lokalsamfundet

Rundt om i landet står der mange steder små stationsbygninger, men ofte er de tomme og ubenyttede. Generelt er der tale om huse af høj kvalitet både teknisk og arkitektonisk og ofte med stor bevaringsværdi.

Projektet på Dyssekilde Station er et fint eksempel på, hvordan den slags bygninger kan genanvendes og atter blive et aktiv i lokalsamfundet.

Efter restaureringen er det bevaringsværdige gamle stationshus blevet beboet af blandt andre Miljø- og energikontoret, Torup Bogby og Bogbyens Forlag & Boghandel, som er et andet lokalt ildsjæleprojekt.

Det store udendørsareal bliver om sommeren omdannet til et Farmers Market, hvor der bliver solgt lokale produkter blandt andet fra naboen, økosamfundet Dyssekilde. Udendørs er der café og cykeludlejning til glæde for både indbyggere og turister. Alt i alt er stationen på ny blevet et omdrejningspunkt for byens sociale liv – ligesom den var engang.

Dyssekilde Station er desuden blevet støttet af Halsnæs Kommunes Bygningsbevaringsfond og LAG Halsnæs - Lokal Aktion Gruppe med EU-støtte til udkantsområder.

Dyssekilde Station
Stationsvej 1
Torup
3390 Hundested

DEN SLUMRENDE FÆSTNING VÅGNER

KØBENHAVNS BEFÆSTNING

Københavns Befæstning er et af Danmarks største samlede anlægsarbejder nogensinde, og gennem de seneste år er det blevet gjort til en attraktion i verdensklasse, hvor besøgende kan få unikke oplevelser af den enestående kulturarv, den skønne natur og det smukke landskab.

Københavns Befæstning, der blev opført i slutningen af 1800-tallet, er den sidste befæstningsring, der skulle forsvare hovedstaden mod fjendtlige angreb. På land består anlægget af den 15 km lange vold mod vest – Vestvolden - fra Avedøre til Utterslev Mose. Herefter var det ikke muligt at opføre en sammenhængende vold på grund af den meget sumpede jord. Derfor skulle dette område forsvares af en række forter, og i tilfælde af krig skulle arealerne omkring forterne oversvømmes.

En samlet attraktion

Den nye søbefæstning bestod af nye forter i Char-

lottenlund og Kastrup samt Middelgrundsfortet i Øresund. Desuden forhindrede to batterier i Avedøre og Hvidøre, at fjenden kunne landsætte tropper bag ved fæstningsringen.

Bortset fra perioden under besættelsen, hvor tyskerne besatte alle militære anlæg, har Københavns Befæstning altid sovet tornerosesøvn. Og indtil 1960'erne var der ikke offentlig adgang til mange af anlæggene. De groede til og dannede ramme om et rigt dyreliv.

Men i 2006 blev der sat i gang et projekt, som har sikret, udviklet og synliggjort Københavns Befæstning. Målet har været at skabe en sammenhængende attraktion i verdensklasse, der giver besøgende enestående oplevelser af kulturarv og landskab samt adgang til friluftsliv både til lands og til vands.

Garderhøjfortet
Garderhøjfort 4
2820 Gentofte

Garderhøjfortet

Garderhøjfortet i Gentofte er et af forterne i det, der engang var den forreste frontlinje i Københavns Landbefæstning. Det blev bygget i perioden fra 1886 til 1892, som det første på Nordfronten og har en helt særlig historie.

Fortets opgave var at gøre det vanskeligt for en fjende at trænge frem over Lundtoftesletten, og desuden skulle det flankere det nordre oversvømmelsesområde. Garderhøjfortet skulle også bekæmpe fjendtligt artilleri i området øst for Furesø og i Dyrehavens sydkant.

Garderhøjfortet er det største landfort i fæstningsringen. På trods af sin imponerende størrelse er fortet godt skjult. Hele anlægget er nemlig nedgravet i en bakke.

På fortet er der i dag etableret et formidlingscenter, der skal formidle befæstningens historie som en del af militærhistorien fra 1864 op til den kolde krig. Og der er masser af aktiviteter for børn og voksne. I fortets udstilling er der f.eks. skabt en kopi af den originale To-Kanon. Her kan man selv prøve at indstille og affyre kanonen. Øverste etage er kanonrummet med to kanoner. I den nederste etage drejer man kanonen i den retning, den skal skyde, og i fortets signalkontor kan man prøve at sende beskeder med morse-signal.

Læs mere på www.garderhøjfort.dk

Læs mere på www.befæstningen.dk

Fæstningskanalen

Fæstningskanalen er en anden del af Københavns Befæstning og navnet på den kanal, som i årene 1886 til 1888 blev gravet fra Furesøen til Ermelunden, for at kunne levere vand til de planlagte oversvømmelsesområder. Kanalen er fuldstændigt bevaret fra Furesøen til Lyngby Sø og fra Lyngby Sø til Lyngby Hovedgade.

I tilfælde af krig ville man åbne Fæstningskanalens sluser ved Frederiksdal og Ermelunden, og lukke Lyngby Sø's afløb gennem Mølleåen. Furesøens vand ville så løbe ud og fylde bassinerne. Desuden skulle der ledes vand gennem

kanalen og Gentoft Sø til Utterslev Mose. På den måde ville København blive beskyttet af en sammenhængende vandspærring fra Køge Bugt til Utterslev Mose og derfra til Øresundskysten ved Klampenborg.

Hvidøre-bækken i Gentoft Sø var en del af det område, der skulle oversvømmes i tilfælde af krig. I forbindelse med projekt Københavns Befæstning er Hvidøre-bækken blevet retableret som en synlig del af fæstningskanalen i et åbent forløb fra Ermelunden til Klampenborg Galopbane.

Charlottenlundfort

Charlottenlundfort ligner næsten sig selv fra dengang under 1. Verdenskrig, da det var et kampklart fort med fæstningsvolde, store kanoner og en bred voldgrav, der omkranser det hele. Og det er et godt eksempel på, at militære anlæg og områder kan blive til populære bynære rekreative åndehuller, når de ikke længere har militær betydning.

Fortet blev anlagt i 1888 til 1889 som led i Københavns Søbefæstning. Oprindeligt var Charlottenlundfort et åbent kanonbatteri, men i 1910 blev det bygget om til et rigtigt kystfort, hvor kanonerne kunne drejes 360 grader, så de kunne skyde i alle retninger. Fortet har, som det eneste anlæg i befæstningen, stadig de 12 store kanoner fra dengang.

Formålet med projektet er at bevare fæstningsanlæggets karakter ved at konservere og restaurere kanonerne for eftertiden. Kanonerne er nemlig noget af den eneste armering, der er tilbage på Københavns Befæstning. Samtidig vil projektet bidrage til forskning og udvikling af nye metoder til restaurering af stålkonstruktioner i udendørs miljøer. Konserveringen af kanonerne formidles til de besøgende på fortet.

Hele det storstilede befæstningsprojekt er gennemført i et partnerskab mellem Skov- og Naturstyrelsen, Kulturarvsstyrelsen og Realdania. Der er tale om en samlet investering på mindst 225 millioner kroner, hvoraf Realdania har bidraget med 100.

HELLERUPS BYGNINGSHISTORISKE PERLE

ØREGAARD MUSEUM

Øregaard Museum er, med den tilhørende park, et åndehul i Hellerup og det eneste af de oprindelige landsteder i området fra årene omkring 1800, der er bevaret i sin helhed. Huset er tegnet af den franske arkitekt Joseph Ramée og opført mellem 1806 og 1808 som sommerbolig for storkøbmand og skibsreder Johannes Søbøtker, der senere blev Viceguvernør i Dansk Vestindien.

I 1921 blev ejendommen omdannet til museum, og mellem 15.000 og 20.000 gæster besøger årligt husets udstillinger eller deltager i særlige arrangementer. Både i og uden for den ordinære åbningstid varetager museet desuden en række formidlingsopgaver for en bred gruppe af borgere.

Den fredede bygning, der er en bygningshistorisk perle, har dog været meget svært tilgængelig for mennesker med bevægelseshandicap. Det bliver der nu lavet om på, takket være bidrag fra Realdania og en række fonde samt Gentofte Kommune. Samtidig bliver publikumsfaciliteterne forbedret og udvidet med café og undervisningslokale.

Handicapvenlige forbedringer

Hidtil har mennesker med bevægelseshandicap været afskåret fra at opleve huset indefra, og de har derfor heller ikke kunnet deltage i museets mange aktiviteter. Det bliver nu ændret med både handicapparkering, en ny sti, en rampe og elevator, så adgangsforholdene bliver gode fra gadeplan til alle etager og lokaler med publikumsadgang. Den nye café bliver placeret i stueetagen i museets sidebyg-

ning, som dermed bliver inddraget i museets publikumsareal.

Takket være midler fra Gentofte Kommune og A.P. Møller og Hustru Chastine Mc-Kinney Møllers Fond til almene Formaal gennemgik hovedbygningen i perioden 2009 til 2010 en omfattende, men nænsomt indvendig restaurering med hjælp fra en lang række eksperter på området. Den netop afsluttede renovering fjører de sidste, afgørende elementer til udviklingen af Øregaard til et funktionelt og tidssvarende museum, hvor der tages de størst mulige hensyn til både gæster og kulturarv.

Øregaard Museum
Ørehøj Allé 2
2900 Hellerup

OMDREJNINGSPUNKTET FOR UDVIKLING OG VÆKST FREDERIKSVÆRK "STÅLSAT BY"

Frederiksværk adskiller sig i sin byplan og bygningsstruktur markant fra andre købstæder ved at være opstået omkring en fabrik, og kanalerne i byen er selve ryggraden i Frederiksværks struktur. De har gennem tiden leveret energi til byens fabrikker. Byens mange værksteder og fabrikker har gennem århundreder fremstillet krudt, kugler og kanoner til rigets forsvar, og byens identitet er derfor knyttet til rollen som Danmarks største militærindustrielle kompleks samt til den enestående stålværksindustri.

Det var blandt andet derfor Halsnæs i 2008 blev udnævnt til Kulturarvskommune og frem til 2010 havde lejlighed til, gennem en bevilling fra Kulturarvsstyrelsen og Realdania, at arbejde intensivt med områdets industrielle kulturarv. Nu er målet, at Frederiksværks industrielle kulturmiljø skal styrke den lokale identitet og spille hovedrollen i en helhedsorienteret planlægning, bæredygtig turisme og en lokalt funderet oplevelsesøkonomi.

Det er desuden en ambition at slå igennem, ikke kun som et dansk, men som et europæisk industriminde og på langt sigt som industriel verdensarv. For at nå målene og opfylde ambitionerne er det af afgørende betydning, at Frederiksværks enestående historie bliver gjort synlig.

Stor demonstrationsværdi

I den hårde konkurrence om at tiltrække nye,

ynge og kreative borgere, er den autentiske og synlige historie en meget vigtig faktor. De udfordringer Halsnæs kommune står med, er kendt i mange andre af landets gamle industriområder, som også har mistet arbejdspladser og oplevet, at virksomhederne er flyttet. De problemer, yderområderne står med i dag, er i virkeligheden mere eller mindre ens for alle.

Derfor kan projekt "Stålsat By", som Halsnæs kommune og andre gode kræfter tog initiativ til, have stor demonstrationsværdi for andre kommuner og byer med lignende problemer.

Realdania har bidraget med 1,6 millioner kroner til det nytænkende projekt, der bl.a. gennem en arkitektkonkurrence giver svar på, hvordan Frederiksværks industrikultur kan blive et omdrejningspunkt for udvikling og vækst i Frederiksværk og hele Halsnæs Kommune.

Vinderne af arkitektkonkurrencen Stålsatte Byrum blev SLETH A/S og Erik Brandt Dam Arkitekters forslag 'Landskab, værk & by'. Teamet bidrager med en helt ny tilgang til arbejdet med kulturarv og byudvikling. Opgaven var svær, da den krævede en tæt kobling mellem historieformidling og byudvikling, som ikke er set i tidligere konkurrencer af samme art. Men juryen fandt vinderforslaget meget overbevisende i sin besvarelse af, hvordan man kan bruge kulturarven som løftestang for byudvikling og til at styrke hverdagslivet.

PROGRAM - BYER FOR MENNESKER

”Byer for mennesker” er et af de fem programmer, som er Realdanias indsatsområder i de kommende år. Under programmet ”Byer for mennesker” ligger de to initiativer ”Klimatilpasning i byerne” og ”Udsatte boligområder i forstaden”.

Byerne og deres forstæder skal hele tiden være omstillingsparate og løbende indrette sig efter nye behov, livsformer, demografiske ændringer og ikke mindst ændrede klimaforhold. Samtidig står byerne for størstedelen af den globale udledning af CO2 og er derfor ét af de vigtigste omdrejningspunkter for bæredygtig omstilling.

Med vores initiativer ønsker vi at være med til at sikre, at klimatilpasningen giver merværdi for byerne ved at koble løsninger på klimaudfordringerne med en opkvalificering af byens rum. Vi ønsker desuden at modarbejde social ubalance i forstaden gennem en stærk strategisk tilgang, hvor udsatte boligområder ses i sammenhæng med det omkringliggende samfund.

På de følgende sider kan du læse om nogle af de projekter i dette område, som falder ind under programmet ”Byer for mennesker”.

Målvaksen, som forbinder det gamle Måløv med den nye bydel på tværs af to store barrierer: Frederikssundsvejen og S-banen.

SMELTEVANDSDALEN I MÅLØV

MÅLØVAKSEN

Måløv er en gammel stationsby med rødder tilbage til 1100-tallet - og en by i stadig udvikling med Søndergård som en helt ny bydel under udbygning. Hvad gør man så, når trafik og byudvikling danner vanskelige barrierer mellem to dele af samme by?

Man skaber en akse, der forbinder det gamle Måløv med den nye bydel på tværs af to store barrierer: Frederikssundsvejen og S-banen. Dette projekt fik som mål både at gøre strækningen mere tryk og attraktiv og samtidig gøre Søndergård til en sammenhængende del af Måløv.

Måløv Aksen er en vigtig gang- og cykelforbindelse, der giver beboerne fra Søndergård nem adgang til Måløvs indkøbsmuligheder og kulturtilbud – og folk fra Måløv adgang til de rekreative tilbud i Søndergård. Tidligere var strækningen præget af to tunneller, som fører under vejen og banen – en strækning, der hverken virkede attraktiv eller tryk.

Klatrevæg og lys

Det var netop barriere-problemet, som gav Realdania interesse for at gå ind i samarbejdet om en forbedring af Måløv Aksen. Problemet er nemlig ikke enestående. I mange byer rundt om i landet har byudviklingen, og herunder trafikudviklingen, betydet, at bydele bliver afskåret fra hinanden, ikke kun rent fysisk, men også mentalt og identitetsmæssigt.

Arbejdet med at etablere den nye akse, der skabte sammenhæng og gjorde det let og trygt at færdes mellem de to bydele, fik navnet "Smeltevandsdalen".

Livlig aktivitet

Ved Måløv Station er en del af Måløv Aksens første etape, som omfatter de to tunneller og området imellem dem, bl.a. blevet forsynet med en klatrevæg, ramper, beplantning og forskellige siddemuligheder. Aksen er belagt med sort og grå asfalt, udformet som smeltevandsaflejringer. Tunnelvæggene er blevet beklædt med plader og lys, så de kommer til at fremstå som lysende 'isklumper' i smeltevandslandskabet.

Både unge, voksne og ældre i Måløv bidrog til, at byrummet fik de kvaliteter, som man kan se i dag. Og mange har taget Måløv Aksen til sig og bruger den bl.a. til parkour og bordtennis.

Projekt Måløv Aksen er udarbejdet af Adept Architects og LiWPlanning i samarbejde med Imitio, Mikael Sylvest (lysdesign) og Søren Jensen Rådgivende Ingeniører. Arkitekterne bag projektet blev tildelt Landskabsprisen 2010 – en pris som årligt uddeles af Danske Landskabsarkitekter.

Realdania støttede arbejdet med fem millioner kroner, og Ballerup Kommune anvendte et tilsvarende beløb.

VANGEDE BILLEDER PÅ PLADS

DAN TURELLS PLADS

Forfatteren Dan Turéll er uløseligt forbundet med Vangede. Det var i 1950'ernes Vangede, at Dan Turéll voksede op og fattede interesse for ordene. Hans barne- og ungdomsår var med til at forme hans voksenliv og hele hans kunstneriske produktion. Gennembrudsromanen "Vangede Billeder" udkom i 1975 og er en hyldest til Vangede, som han huskede det. Den afspejler hans kærlighed til stedet og er samtidig en kras karakteristik af forstadsmiljøet på godt og ondt.

Derfor var det også nærliggende, at Dan Turéll skulle have sin egen plads i netop Vangede - Dan Turélls Plads.

Sammen med Gentofte kommune gik Realdania ind i projektet om at skabe et egentligt byrum på stedet, og der er nu skabt et byrum, som formidler overgangen mellem en stor trafikforbindelse og et mere sart byområde, og som skærmer dette område af.

Realdania gik ind i opgaven ud fra en vurdering af, at pladsen kan blive et demonstrationsprojekt for et byrum, der samtidig med sin udformning kan give området som helhed et løft.

Poesi og arkitektur

Målet med pladsen var at skabe et originalt og fint tilskud til formidling af Dan Turélls forfatterskab og samtidig skabe et byrum, der gennem poesi og arkitektur løfter området. Og det blev kunstneren Kenn André Stilling, der skabte alfa-

betskulpturen til pladsen, som blev indviet midt i oktober 2011.

Skulpturen består af alle alfabetets bogstaver i 12 ton rustrødt stål smedet af svende fra Emil Nielsens Smedeværksted. Den er omgivet af en 47 meter lang bænk, som indbyder til afslapning. Borgere, der tager et hvil, kan glæde sig over alfabetets finurligheder og muligheder, men også over at Vangede Bygade nu er et mere trafiksikkert og grønt handelsstrøg, hvor både fodgængere, cyklister og biler kan færdes sikkert.

Bibliotekspladsen fik samtidig et løft bl.a. med ny belægning og metalfiser udsmykket med citater af Dan Turéll. Borgerne har selv været med til at bestemme, hvilke citater af Dan Turéll der skulle udsmykke pladsen.

Forskønnelsen af Dan Turélls Plads er tegnet af landskabsarkitekterne 1:1 Landskab.

KLIMATILPASNING ER MERE END NYE KLOAKRØR

KLIMATILPASNING I KOKKEDAL

Skybrud, oversvømmelser og truende ødelæggelser af danske byområder har betydet, at begrebet klimatilpasning er rykket helt op i toppen af den samfundsmæssige dagsorden. Ikke mindst på baggrund af de to seneste voldsomme skybrud i juli 2011 og august 2014, som satte store dele af København under vand, blev det klart, at klimaforandringerne er blevet et akut problem, vi skal forholde os til her og nu.

Arbejdet med Danmarks indtil nu største klimatilpasningsprojekt til 145 mio. kroner i Kokkedal i Nordsjælland er nu i fuld gang. Projektet skal på én gang udvikle Kokkedal som boligområde, skabe sociale mødesteder til beboerne – og mindske risikoen for oversvømmelser.

I november 2013 blev 1. spadestik taget til det store klimainitiativ, som indbefatter bl.a. en lille vandlegestation, der ligger i tilknytning til Børnehusene Kokkedal og den offentlige sti langs Usserød Å, hvor de rekreative områder opgraderes, og der suppleres med forskellige aktiviteter.

”Den Blågrønne Haveby”, som projektet er navngivet, er udviklet af et team med Schønherh som hovedrådgiver og Bjarke Ingels BIG og Rambøll Danmark som underrådgivere.

Området, der bliver arbejdet med, er en hel bydel med ådal, skole, plejecenter, hal, center og boligområderne Egedalsvænge, Byengen,

Nordengen, Skovengen og Engen. I alt bor her ca. 3.000 mennesker.

Projektet medfører også, at bymidten mellem Holmegårdscentret, Kokkedal Skole og Egedalshallen kommer til at hænge meget bedre sammen og indbyde til sociale aktiviteter, bevægelse og udeliv.

Endelig skal opgraderingen af en tværgående hovedsti skabe sammenhæng og tryghed mellem bymidten, ådalen og boligforeningerne.

Bag projektet står et partnerskab bestående af Fredensborg Kommune, Realdania og to almene boligorganisationer. Projektet støttes også af Lokale og Anlægsfonden.

Visionen bag vinderprojektet er at udvikle projektområdet i Kokkedal, så lokal håndtering af regnvand og oversvømmelser kan kombineres med byudvikling og etablering af rekreative værdier og nye aktive steder, hvor borgere kan mødes.

DET GODE BOLIGLIV

Realdania er gået sammen med AlmenNet og Boligselskabernes Landsforening om en kampagne, der skal bidrage til at nytænke de fysiske rammer for det sociale liv i almene boligbebyggelser.

Realdania har afsat 100 mio. kr. til kampagnen, hvor ildsjæle, beboere, beboergrupper og boligafdelinger i de mange almene bebyggelser kan være med til at vise nye veje til et godt boligliv.

Kampagnen sætter bl.a. fokus på:

- Gode fællesfaciliteter til alle beboere – både aldersmæssigt, socialt og etnisk.
- En bedre kobling mellem de almene boligområder og de byområder, der ligger uden om.
- En opgradering af udendørsarealerne, så de i højere grad indbyder til bevægelse, ophold og fællesskab.
- Nye funktioner til de mindre indkøbs- og lokalcentre, f.eks. motions- og foreningslokaler eller lokale hjemmearbejdspladser.

Der er gennemført udbudsrunder, hvor boligorganisationer og kommuner har søgt støtte og medfinansiering til:

- "Den vilde idé" som er mindre projekter, der f.eks. kan være sat i gang af lokale ildsjæle.
- "Demonstrationsprojekter", der er større projekter, hvor kommune eller boligorganisation selv bidrager med 50 procent af finansieringen.

Der er igangsat i alt 71 projekter bredt fordelt i Danmark.

Læs mere om kampagnen på:
www.detgodeboligliv.dk

I Nordsjælland har fire projekter fået støtte:

Fra sump til sø

Midt i juni 2013 kunne beboere i Hornsherred almennyttige Boligselskab, Nordmandsvænget og gæster i fællesskab indvie et helt nyt, spændende rekreativt område. Et hidtil ubenyttet og forsømt vandhul lige i nabolaget er blevet rensset op og omdannet til et oplevelsesområde for både børn og voksne.

Træerne omkring søen er blevet tyndet ud, og det samme er sket med kratbevoksningen. I stedet er der bygget en bro på tværs af vandhullet, der er etableret fliseplads med borde og bænke samt bålplads med overdækning. Og fra den nye bro er det blevet muligt at fiske i søen. Projektets idé var at skabe rammer for, at beboerne på tværs af alder og baggrund kan mødes om fælles aktiviteter og oplevelser og dermed danne netværk med hinanden og de omkringboende.

Realdania støttede arbejdet med 375.000 kr.

Over sø og land

I et boligområde i Helsingør findes der et mindre naturområde med en sø. Men det lå blot hen og var vokset til med træer og krat. Nu er søområdet i Lerbakken blevet omdannet fra et lukket område til et naturligt opholdssted og den foretrukne forbindelse for den trafik, der allerede er i området uden om søen.

Området er blevet åbnet, der er tyndet ud i træer og krat, ligesom der er blevet anlagt en natursti rundt om søen og ud til de tilstødende boligområder, veje og stisystemer. Der er etableret belysning langs med stien, som er en leret grussti. Derudover er der bygget en stor og rummelig terrasse i træ ud fra det skrånende terræn og ud over stien og søen, hvorfra man har et godt kig ud over området.

Realdania har støttet projektet med 500.000 kr.

Motionslegeplads

I Herlev er man gået sammen om at skabe en motionslegeplads. Ikke alene for børn og unge, men også for de voksne. Formålet er at etablere let tilgængelige og sunde rammer for trivsel og fællesskab blandt alle i et socialt udsat boligområde. Projektet skal styrke områdets image og være med til at modvirke hærværk og ballade i området.

Det, der tidligere var en meget velbesøgt legeplads for mindre børn, er blevet udbygget med faciliteter, der også appellerer til voksne og unge - bl.a. elektroniske legeredskaber. Motionslegepladsen har fået redskaber, der gør det muligt for to personer at træne samtidigt. Hensigten er at gøre træning til et legende og socialt element.

Motionslegepladsen retter sig særligt mod de forældre, hvis børn besøger den attraktive legeplads i Lille Birkholm og unge Herlevborgere.

Projektet er gennemført i et samarbejde mellem boligafdelingerne Hjortegården og Lille Birkholm samt Kildegårdsskolen, Lille Birkholm Center, Omsorgscentret Lærkegårdscentre, Herlev Kommunes Sundhedsafdeling og den lokale SFO2. Realdania har støttet projektet med 500.000 kr.

Loop'et i Værebros Park

I Bagsværd skaber man et "loop", der skal rumme elementer, der aktiverer og giver lyst til ophold på loop'ets trapper, udsigtspunkt, rutsjebane, gangbro i trælund, gangbro over sø og bænke langs stier.

Formålet er at gøre et naturareal mellem boligafdelingen, skolen og svømmehallen til et aktivt og anvendt område, hvor beboerne og andre brugere trygt kan opholde sig. Og med loop'et binder man områdets institutioner sammen og skaber et sted, hvor man kan mødes på tværs af alder og baggrund.

Faciliteterne i og omkring loop'et er i første omgang tiltænkt børn og øvrige beboere i Værebros Park, men også gæster til Bagsværd Svømmehal, børn fra den nærliggende skole og naboer er velkomne.

Projektets gennemførelse af en fælles projektorganisation deltagere fra Værebros Park, Gladsaxe Kommune, Gladsaxe Almennyttige Boligorganisation og DAB.

Realdania har støttet projektet med 500.000 kr.

UDVALGTE ØVRIGE REALDANIA-PROJEKTER I OMRÅDET

HARMONI I KONTRASTEN PÅ ORDRUPGAARD KUNSTMUSEET ORDRUPGAARD

Kunstmuseet Ordrupgaard i Charlottenlund kunne i 2005 åbne en tilbygning, som med et slag fordoblede museets samlede areal. Den nye bygning blev skabt af en af verdens stjernearkitekter, britiske Zaha Hadid, som året før havde modtaget Pritzker-Prisen – den højeste udmærkelse indenfor international arkitektur.

Tilbygningen er støbt i sort-grå beton. Den er på én gang i harmoni med og i kontrast til det gamle herskabshjem, der hidtil alene havde dannet ramme om Ordrupgaards unikke samling af fransk impressionisme og dansk guldalderkunst.

Det nye hus er på 1.150 kvadratmeter, hvoraf knap halvdelen rummer en stor udstillingssal og seks mindre udstillingsrum. Salen bruges fortrinsvis til særudstillinger, mens et af rummene er designet specielt til museets lysfølsomme samling af franske pasteller af Manet, Degas og Renoir.

Et fint lille hus

Hovedformålet med den nye bygning er at skaffe bedre forhold både til samlingen og til særudstillinger og dermed give publikum bedre muligheder for at opleve kunsten.

I forbindelse med genåbningen af museet, sagde Ordrupgaards direktør Anne-Birgitte Fonsmark om det nye hus:

“Selvom Zaha Hadids tilbygning har et markant anderledes, nutidigt udtryk i forhold til det oprindelige herskabshjem, har hun formået at leve sig ind i den særlige ånd, der kendetegner stedet og på fornem vis omsat denne til vores tid. Ordrupgaard bevarer trods den nye tilbygning sin grundlæggende karakter.”

Og videre: “Det særlige ved Ordrupgaards udbygning er, at vi har taget udgangspunkt i stedets intime særpræg. Resultatet er et fint lille hus af udsøgt arkitektonisk kvalitet.”

Tilbygningen, der kostede knap 44 millioner kroner, blev opført med støtte fra Kulturministeriet og Augustinus Fonden, ligesom Realdania bidrog med 15 millioner kroner.

EN "SÆRLING" I MUSEUMSVERDENEN

LOUISIANA MUSEUM FOR MODERNE KUNST

Louisiana Museum for Moderne Kunst har i mange år udmærket sig som noget særligt, ligesom det placerer sig som noget specielt i den danske museumsverden. Stedet er i international klasse og har markeret sig ved - med engagement og succes - at være en markant formidler af kunst arkitektur til en bred offentlighed.

På museet i Humlebæk har man f.eks. arrangeret en udstilling om den danske arkitekt Arne Jacobsen. Det skete i anledning af hans 100 års dag i 2002. Hertil kommer udstillingsserien "Arkitekturens Værksteder", som satte fokus på arkitekturen og den skabende proces eksemplificeret ved nogle af de helt centrale nutlevende arkitekter – Frank O. Gehry, Henning Larsen og Norman Foster - samt udstillingen om den italienske arkitekt Renzo Piano.

Stor modernisering

Gennem årene har besøgende på Louisiana oplevet mange forskellige arkitekturudstillinger. Ud over konkret at bidrage til øget indsigt i arkitekturen og dens vilkår, er de karakteriseret ved, at de næsten naturligt vokser ud af stedets egne arkitektoniske kvaliteter. Kunstmuseet har gennem mere end 50 år stået som et meget spændende arkitektonisk bygningsværk, der i tidens løb er bygget om og udvidet i takt med, at museets funktioner har ændret karakter.

Da Louisiana derfor i 2003 stod over for en større samlet modernisering, besluttede Realdania at støtte arbejdet. De bygningsmæssige udfordringer

skyldtes ikke mangelfuld vedligeholdelse, men at kravene til sikkerhed, klimaforhold og forebyggelse mod brand havde udviklet sig ganske meget. Desuden kunne de erfaringer, som man gjorde sig undervejs i det omfattende projekt, have en demonstrationsværdi for andre institutioner i tilsvarende situation.

Realdania bevilgede 42 millioner kroner til den nødvendige modernisering af museets Østfløj. Den samlede udgift til moderniseringen af hele Louisiana løb op i ca. 205 millioner kroner. Når Realdania specifikt støttede Østfløjen, hænger det sammen med, at det er i den fløj, hvor Louisiana overvejende viser sine arkitekturudstillinger.

WILLUMSENS APPEL TIL BØRN OG UNGE

J. F. WILLUMSENS MUSEUM

J.F. Willumsens Museum, der blev åbnet i Frederikssund i 1957, er det eneste i Danmark, der har et så omfattende materiale af og om en enkelt kunstner. Willumsen skænkede hele sin samling af egne værker og sit store arkiv med fotografier, bøger, breve, dagbøger, notater og optegnelser til museet, der har godt 6.500 værker både af Willumsen selv og af kunstnere som Paul Gauguin, Bertel Thorvaldsen og Vilhelm Hammershøi, der var en del af Willumsens private kunstsamling.

På grund af pladmangel havde man kun mulighed for at udstille omkring 200 værker. Men i 2005 blev museet udvidet til næsten tredobbelt størrelse. Den nye fløj rummer museets nu ni udstillingsale, åbne magasiner, en selvbetjeningscafé og andre forbedrede faciliteter for de besøgende.

Tilbygningen danner en varieret ramme om kunstværkerne, og giver mulighed for at udstille flere af J.F. Willumsens kunstværker og ligeledes eksempler fra hans hustruers kunstneriske produktion. Desuden kan der arrangeres forskellige særudstillinger.

Juniormuseum

Med udvidelsen fik også museets yngre gæster mulighed for at undersøge og forstå den produktive kunstners brug af farver, lys og grafiske teknikker på det nye Juniormuseum, som man på museet er meget glade for, da erfaringen viser,

at Willumsens værker har stærk appel til børn og unge.

J.F. Willumsen (1863-1958) var en alsidig kunstner, der arbejdede med blandt andet malerier, tegninger, grafik, keramik, fotografi og arkitektur – og han skiftede stil omkring hvert tiende år. Selv havde han ingen nær tilknytning til Frederikssund, men hans fars familie stammede fra egnen. Willumsens farfar boede som barn på kroen "Bi-lidt", som ikke lå langt fra museet.

Sammen med Frederikssund Kommune, staten og en række fonde gjorde Realdania det muligt at udvide museet ved at bevilge 5,6 millioner kroner til formålet.

J. F. Willumsens Museum
Jenriksvej 4
3600 Frederikssund

ROSENHuset – MARKANT ERHVERVSBYGGERI

TUBORGS GAMLE HOVEDSÆDE

Da bygningen på Strandvejen 54 i Hellerup blev opført i 1913, var den et af datidens mest markante erhvervsbyggerier. Rosenhuset, som det kaldes efter sin arkitekt Anton Sophus Rosen, blev opført som hovedsæde for Tuborg-bryggerierne.

Da bygningen stod færdig i 1914 var det både arkitektonisk og teknisk et innovativt hus. Med sin solide, kubiske krop og sprudlende overflod af detaljer, vakte det international opmærksomhed. Bygningen er overalt præget af et højt kvalitetsniveau både i valg af materialer og håndværksmæssig udførelse.

Som arkitekt var Rosen nemlig både farverig og dybt original. Han holdt af ornamenten og repræsenterer det festlige i dansk arkitektur og kunsthåndværk.

Direktørens møbler

Realdanias datterselskab Realdania Byg købte Rosenhuset i 2007 for at sikre den fredede ejendoms umistelige arkitektoniske og kulturhistoriske værdier.

Ved hjælp af bl.a. Carlsbergs arkiver, tidligere ansatte og bygnings- og farvearkæologiske undersøgelser har det været muligt at genskabe og rekonstruere ikke blot overflader, rumforløb, motiver og farver, men også en række detaljer. Således er det lykkedes Realdania Byg at tilbagekøbe alle de møbler, der i sin tid stod på direktørens kontor og siden har været opbevaret først hos Tuborg og

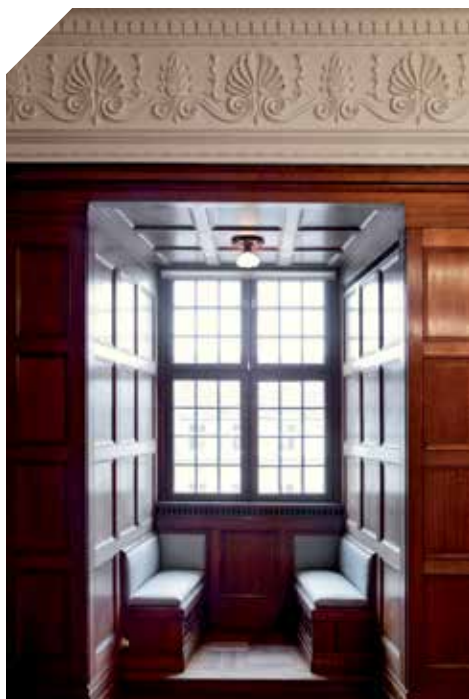
senere hos Carlsberg. Tidligere ansatte i Carlsberg har hjulpet med at finde andre effekter, der stammer fra huset, så det har været muligt at få udført kopier af noget af inventaret, som dermed kan være med til at fremhæve den ganske særlige stemning i bygningen.

Og i midten af 2010 kunne man afslutte tre års gennemgribende restaurering, så bygningen i al væsentlighed ser ud, som da arkitekten afleverede den for godt 100 år siden – men samtidig kan den fungere som en moderne arbejdsplads. Rosenhuset udlejes til erhvervsformål.

Rosenhuset
Strandvejen 54
2900 Hellerup

TO KULTURPERLER PÅ HAVNEN

ISHUSET OG BARKEHUSET I LYNÆS

På halvøen Halsnæs lige syd for Hundested ved indsejlingen til Roskilde Fjord og med udsigt over Isefjord ligger Lynæs Havn. Dens historie går tilbage til 1793, hvor den blev etableret. En storbrand havde nærmest lagt Kikhavn nord for Hundested øde, og mange af indbyggerne flyttede derfor til Lynæs. Kikhavn er det ældste fiskerleje på Halsnæs med en historie, der går helt tilbage til 1200-tallet.

I det 19. århundrede var fiskeriet fra Lynæs Havn på sit højeste. Lynæs kro fik ved sin oprettelse i 1804 bevilling som færgekro, selvom færgeforbindelsen på det tidspunkt var noget tilfældig og foregik med sejl og årer. Senere kom der både færge til Rørvig og dampskibsforbindelse til Frederikssund og Nykøbing S.

Lynæs Havn er endnu i dag et af de få steder i Danmark, hvor det oprindelige fiskermiljø er bevaret. Og blandt havnens kulturperler er Ishuset og Barkehuset fra 1800-tallet. De to huse bliver brugt som redskabsskure og opbevaringsrum, men de har tidligere fungeret som væsentlige værkstedsbygninger i det lille fiskersamfund.

Is og bark

Ishuset blev anvendt til opbevaring af de isflager, som man brugte til at nedkøle de fangster, der blev bragt i land, så de kunne holde sig i længere tid – også om sommeren.

Og i Barkehuset fremstillede man en speciel væske af kogt bark til imprægnering af fiskegarnene.

De to historiske bygninger var efterhånden temmelig forfaldne, men gennem en bygningsundersøgelse fandt man ud af, hvordan facaderne kunne behandles korrekt med sandblæsning og kalkning. Derudover blev port og revledøre udskiftet. Denne komplette istandsættelse har sikret bygningerne for eftertiden til glæde for fastboende og de mange tusinde bl.a. lystsejlere, der hvert år besøger Lynæs Havn.

Lynæs Fiskeriforening modtog kr. 135.000 i støtte fra Realdania til restaurering af to kulturhistoriske bygninger.

Halvøen Halsnæs tilhørte ifølge kong Valdemars Jordebog kongemagten. Byen Hundested er med sin placering på det yderste af halvøen den vestligste by i Nordsjælland. Navnet Hundested stammer i øvrigt fra kongernes jagt på sælhunde på stenrevet ud for fiskerlejet.

*Is- og Barkehuset
Lynæs Havnevej 17
3390 Hundested*

ARKITEKTERNES HUSE

To boliger tegnet af Arne Jacobsen

To huse, der er opført efter tegninger af arkitekten Arne Jacobsen, blev for nogle år siden erhvervet af Realdanias datterselskab, Realdania Byg. Det ene er en villa i Charlottenlund. Den blev opført i 1929 som privatbolig for Arne Jacobsen, og han udvidede den senere med en tilbygning, som han brugte til privat tegnestue.

Huset er det første eksempel fra Arne Jacobsens hånd på et byggeri med inspiration fra den internationale funktionalisme. Ejendommen repræsenterer på én gang to væsensforskellige byggekonstruktioner inden for den samme arkitektoniske stilart. Den oprindelige bolig fra 1929 med to etager og tagterrasse er i sin grundkonstruktion opført som traditionelt muret byggeri. Tegnestuefløjen, med garage og sammenbygget drivhus, der blev tilføjet i 1931, er opført som en ren konstruktion i jernbeton.

Ejendommen er i dag restaureret, og bliver anvendt som kombineret tegnestue og bolig.

Bellavista og Bellevue

Det andet hus ligger på Strandvejen i Klampenborg og indgår i rækkehusbebyggelsen Søholm, der ligger syd for Bellavista. Bebyggelsen er opført mellem 1945 og 1953 i tre etaper med hver sin hustype, alle efter tegning af Arne Jacobsen.

Huset blev opført som privatbolig og tegnestue for Arne Jacobsen. Han flyttede hertil fra Charlottenlund i 1951 og boede og arbejdede her til sin død i 1971.

Realdania Byg erhvervede bygningen i oktober 2005 og satte gang i et restaureringsarbejde, som blev afsluttet i foråret 2007. Ud over nødvendig istandsættelse blev der i arbejdet lagt vægt på at føre huset tilbage til sit oprindelige udseende.

Arne Jacobsen (1902-1971) markerede sig stærkt og personligt i dansk arkitektur og design gennem sine mange forskelligartede arbejder fra bygningsopgaver til møbler og brugskunst. Det er karakteristisk for ham, at flere af hans bygninger ned til mindste detalje blev udstyret med inventar tegnet af ham selv.

Bellavista, Bellevue Teateret og Bellevue Badet i Klampenborg var sammen med de 18 rækkehuse i komplekset Søholm med til at sikre Arne Jacobsens internationale gennembrud.

Interiør fra huset på Gotfred Rodesvej

Huset i rækkehusbebyggelsen Søholm på Strandvejen

Huset på Gotfred Rodesvej 2 i Charlottenlund

Romerhusene i Helsingør - Jørn Utzons gårdhuse

At udtænke livet i en bolig er en form for iscenesættelse af de dagligdags begivenheder, der udspiller sig i en familie. Netop denne abstraktionsevne mestrede den danske arkitekt Jørn Utzon, og den kommer på fornem vis til udtryk i de 60 såkaldte Romerhuse, der blev opført i årene mellem 1957 og 1960 i et smukt kuperet terræn i Helsingør. Både i det ydre og det indre er husene udtryk for en genemtænkt, men dog foranderlig livsform, og samtidig er husene enestående eksempler på den særlige byggestil, der karakteriserede boligbyggeriets udvikling i efterkrigstidens Danmark.

Ideen til Romerhuset har rod i gårdhuse fra hele verden, men også i den arketyperiske, danske bondegård. Desuden var murværk i 1950'erne udtryk for bedste danske byggeskik.

Til Romerhusenes karakteristiske murværk er anvendt gulflammede maskinsten i et specielt "Gotisk" løber-kop forbandt, hvilket giver bebyggelsen det særlige ensartede og meget konsekvent gennemførte facadeudtryk. Taget er udført i gulflammede vingefalstagsten.

De 60 ejere arbejder fortsat sammen om at vedligeholde og formidle den samlede bebyggelse. Da Realdania Byg overtog Romerhuset på Baggesensvej 3, stod det i meget original stand, og man koncentrerede sig derfor om at fremtidssikre bygningen og bringe husets oprindelige kvaliteter frem.

Da Romerhusene blev opført repræsenterede de en helt ny hustype i nordisk sammenhæng, og som en af landets første større bebyggelse i nyere tid blev Romerhusene og de omkringliggende friarealer fredet i 1987. I dag er Romerhusene fortsat et enestående eksempel på hustypens anvendelse i en landskabelig sammenhæng, og stedets og husenes særegne kvaliteter er til stadighed en levende inspirationskilde for både danske og udenlandske arkitekter.

Utzon har fået opført mange betydende værker verden over, men Operahuset i Sydney er ubetinget det mest bemærkelsesværdige og en af de mest kendte bygninger i verden. I Danmark er Utzon ud over Romerhusene i Helsingør bl.a. kendt for Bagsværd Kirke, flere villaer og i samarbejde med sønnen Kim Utzon, Paustians Møbelhus på havnen i København.

Exners hus ved det hemmelige mødested

Arkitektparret Inger og Johannes Exner opførte i 1963 et hus, som de selv ville bebo. Huset, der ligger i Skodsborg, er et markant værk inden for dansk boligbyggeri. Det bryder med den materialeholdning og detaljering, som kendetegner det traditionelle parcelhus fra første halvdel af 1900tallet. Her er der i stedet udvalgt ganske få og ærlige materialer - tegl, natursten og træ - som er benyttet konsekvent.

Rumfordelingen og rumoplevelsen i huset er overraskende, fordi den både er meget traditionel og samtidig meget raffineret, idet rummene i det mellemste plan er forbundet, så huset omkring køkken og spisestue både bliver gennemlyst og har ovenlys.

Huset er på 159 kvadratmeter og opført i tre plan, som følger grundens terræn. På ejendommen ligger en fredet jernaldergravhøj omkranset af store kandelaberlindetræer. En spiralformet sti fører til højens top, hvor der er kig til Øresund. Det fortælles, at stien var Struensee og Caroline Mathildes hemmelige mødested, da hoffet residerede på det nærliggende Hirschholm Slot. Haven har helt ekstraordinære kvaliteter, hvor gravhøjens halvkugle og teglstenshusets rektangulære form danner nogle overraskende rumligheder.

Realdania Byg købte huset i 2013, hvorefter det har været igennem en nænsom restaurering, der har koncentreret sig om overflader, etablering af dræn og fugtsikring af kælder-vægge samt etablering af nyt hegn og

beplantning mod vejen. Arbejdet var færdigt i foråret 2014.

Købet skete for at sikre de umistelige arkitektoniske og kulturhistoriske værdier, som dette markante værk repræsenterer, for eftertiden.

Inger og Johannes Exner er især kendt og respekteret som restaureringsarkitekter. Deres vigtigste arbejder er Koldinghus, Rundetårn og Trinitatis Kirke med den omgivende kirkeplads. Derudover står de bl.a. bag Frederik 9.'s begravelsesplads ved Roskilde Domkirke sammen med Vilhelm Wohlert.

Det engelske landsted

Huset er bygget i tråd med den engelske cottage stil, men med nordisk byggetradition og ditto materialer. Landstedet fra 1918 ligger i Snekkersten og er et fornemt eksempel på stilretningen nyklassicisme i Danmark – desuden er det et af de få enfamiliehuse, som arkitekten Kay Fisker tegnede.

Bygningen peger frem mod Bedre Byggeskik bevægelsen, som dukkede op 10 år senere, og dermed har landstedet i Snekkersten arkitekturhistorisk betydning som spire for en ny arkitektonisk stilretning på samme måde som Edvard Heibergs egen villa fra 1924 og Arne Jacobsens sommerhus fra 1937.

Arkitekten Kay Fisker er en af de vigtigste danske arkitekter i første halvdel af det 20. århundrede. Mest kendt og skattet er nok Aarhus Universitet opført i samarbejde med Poul Stegmann og C.F. Møller. Men også stationerne på Rønne-Gudhjem banen og store almene boligbebyggelser som Vestersøhus i 1935-1939 og Hornbækhus i 1922-1923 er centrale arbejder fra Kay Fiskers hånd. Blandt den håndfuld enfamiliehuse, som Kay Fisker tegnede, er landstedet i Snekkersten et centralt værk.

Sikret for fremtiden

Realdania Byg købte ejendommen i 2014 for bedst muligt at sikre huset for fremtiden. En nænsom restaurering og genopretning af landstedet skal i videst mulige omfang føre huset tilbage til sit originale arkitektoniske udtryk både ude og inde.

Da Realdania Byg overtog huset, fremstod bygningens ydre intakt med originale vindues- og dørpartier. Facadernes oprindelige sækkeskurering og kalkning med svensk rød var dog med tiden vasket af, så facaderne stod i blank mur under de røde, helvalmede tegltage.

Restaureringen indebærer blandt andet, at ovenlysvinduer i sidefløjen og to senere opførte skorstene bliver fjernet, ligesom facaden igen kalkes svensk rød. Indvendigt gennemgås tekniske installationer og overflader og oprindelige rumopdelinger retableres i videst mulige omfang. Arbejdet vil være gjort færdig i løbet af 2015, hvorefter huset vil blive lejet ud som bolig.

Huset med de forenede ulemper

Han var en ivrig og kritisk samfundsdebattør. En provokatør. Han skrev revytekster og var byplanlægger, designer og arkitekt. En sand multikunstner var Poul Henningsen – bedre kendt som PH. Og selvom han nok er bedst kendt – også internationalt - for sine lamper, nåede han at tegne en del ejendomme. Også sit eget hus, som Realdania Byg købte i sommeren 2014. Det ligger i Gentofte og er fra 1937.

Om huset sagde PH selv: "Det hus, jeg har bygget på Brogårdsvej, forener ulemperne ved det to-etagers hus med ulemperne ved det et-etagers".

Huset er en enestående eksponent for den brydningstid, det er opført i. Det ligger på en skrånende grund og er opført i én etage, som fordeler sig på ikke mindre end 11 niveauer. Der er brugt nogle få, enkle og moderne materialer: Betonsten og jernvinduer samt et konsekvent valg af synlig rød blymønje på ud- og indvendige bygningsdele og installationer i jern.

Husets utraditionelle placering på grunden og interiørets fordringsløse detaljering er et opgør med den traditionelle borgervilla, i en sådan grad at det har været en stærk provokation i sin samtid.

Utraditionel og fremsynet

Som hans revytekster og samfundskritiske debatindlæg er hans hus både utraditionelt, fremsynet og provokerende. Dermed afspejler

det hans øvrige virke og personlighed, gør op med den traditionelle villa og peger ikke blot på familiemønstre i forvandling, men lægger samtidig kim til nye kollektive rum i familieboligen, måske ikke mindst det alrum, der senere kom til at præge rigtig mange danske boliger.

Med overtagelsen af boligen går Realdania Byg i gang med en restaurering, sådan at ejendommens samlede energiforbrug bliver bragt ned. Målet er at finde bæredygtige løsninger, der med høj demonstrationsværdi kan anvendes af private boligejere med huse fra samme periode. Arbejdet ventes færdigt i 2016.

Detalje fra en indvendig trappe med nedfaldsskakt til vasketøj.

Husets hoveddør

Udgiver: Realdania, 2014

Layout: Lisbeth Reinwaldt

Tryk: Hertz Bogtrykkergården A/S

Tekster: Ole Brandt og Lisbeth Reinwaldt

Foto:

Leif Tuxen

Tina Enghoff

Jan Kofod Winther

Mikael Schlosser

Schønherr

Flemming Nielsen

Louisiana

Peter Lassen

Kurt Rohdal Hoppe/Realdania Byg

Kira Ursem/Realdania Byg

Erik Brandt Dam Arkitekter

J. R. Karlsson

Søren Rolin / Skyview

Per Munkgård Thorsen og Lars Degnbøl

Gå på opdagelse i det byggede miljø
med din smartphone.

Oplev de mange Realdania-støttede projekter i hele Danmark med vores app. Bliv inspireret af moderne arkitektur og levende bygningsarv, aktive byrum og historiske haver.

Du kan hente app'en til din smartphone eller iPad ved at scanne QR-koden.

KORT OVER REALDANIA-PROJEKTER SOM ER BESKREVET I DENNE TURGUIDE

